

Svetkovanje religioznih blagdana

Odrastanje u religioznom društvu za sobom neminovno povlači susretanje s mnogobrojnim običajima koji imaju kršćanski predznak. Oni su tako duboko ukorijenjeni u svijesti ljudi da im je prakticiranje istih podrazumijevajuće. To je neka vrsta refleksnog automatizma. Ljudi se određenog dana u godini počinju ponašati drugačije od ostalih dana i činiti stvari koje inače ne čine. To se programirano ponavlja iz godine u godinu. Iako je riječ o masovnoj pojavi, činjenica je da zanemariv broj ljudi zna porijeklo i pravu narav običaja koje revno održava svake godine. Sustavna religiozna promidžba u svijest im je utisnula iskrivljene obavijesti koje su povijesna i biblijska krivotvorina. Ova ocjena ne vrijedi samo za ljude iz svijeta koji ne poznaju Boga, nego i za novorođene kršćane. Mnogi od njih i nakon ulaska u Krista prihvaćaju zdravo za gotovo običaje koji imaju kršćanski predznak, iako ih nikad nisu sagledali kroz prizmu Pisma, kako bi se uvjerali jesu li uistinu kršćanski, ili je riječ o ljudskoj tradiciji koja se protivi Bogu.

Na spomen blagdana božića većina ljudi reagira pozitivno i odobravajuće. To je rezultat gore spomenute religiozne promidžbe koja im od ranog djetinjstva stvara takvu sliku. Blagdansko ozračje, obiteljska okupljanja, darivanje, raznobojni ukrasi na jelkama, slavljenje Isusovog rođendana i sva ostala božićna ikonografija na ljude djeluje očaravajuće. No, upravo u tome i jest nevolja. U pravom smislu te riječi božić jest čarolija, zavodnička i opasna, ona najgore vrste. Prividno, sve vezano za božić ima kršćanski predznak i vrti se oko biblijskog Krista. Međutim, istina je upravo suprotna. Blagdan božića i svi njegovi običaji nemaju nikakve veze s biblijskim Kristom i protivni su učenju Pisma.

Svake godine dvadeset petog prosinca milijuni ljudi vjeruju da slave kršćanski blagdan vezan za dan Isusovog rođenja. Kad

bi im se postavilo pitanje zašto vjeruju da je Isus rođen baš tog datuma, vjerojatno bi odgovorili da to svi tako vjeruju, ili da o tome nikad nisu ni razmišljali. To je tipična psihologija mase; prihvaćati zdravo za gotovo sve što se nudi i vjerovati ono što većina vjeruje, bez obzira je li istina ili laž. Za početak je važno ustanoviti da je božić najveći rimokatolički blagdan. Taj blagdan slave i pravoslavne crkve, kao i većina crkava reformacijske baštine. Njegovo svetkovanje započela je rimokatolička crkva krajem četvrtog stoljeća. Taj podatak nameće pitanje zašto nije svetkovan od prvog do trećeg stoljeća, ako to jest, kao što njegovi pobornici tvrde - izvorni kršćanski blagdan?

Odgovor na ovo važno pitanje moramo potražiti iz dva izvora; povijesnog i biblijskog. Ono što danas poznajemo kao božićne blagdane zapravo je kristijanizirani poganski običaj slavljenja boga sunca - Sola. To je bio najveći religiozni poganski kult koji se slavio dvadeset petog prosinca. Ta zimska proslava zvala se 'Rođenje sunca'. Povijesni dokazi upućuju na to da je bila vrlo popularna u starom Rimu. Rimokatolička crkva je u svoj religiozni sklop ugradila mnoge poganske običaje, uglavnom babilonskog podrijetla. U katoličkoj enciklopediji piše: "Dobro poznata solarna predstava 'Natalis invicti' - 'Rođenje nepobjedivog sunca', koja se slavila dvadeset petog prosinca, imala je snažan utjecaj na odluku pri izboru našeg prosinačkog datuma."

Kao što vidimo, ovaj prosinački datum nema nikakve veze sa stvarnim danom Isusovog rođenja u Betlehemu. To je povijesna krivotvorina, ali i biblijska. Pismo nam ne otkriva datum Njegovog rođenja, ali iz nekih izvještaja može se naslutiti da je to bila rana jesen. Međutim, kad bismo i znali taj podatak, on sam po sebi ne bi pridonio jačanju naše vjere u Krista. Ako nam Pismo ne otkriva datum, ne bismo se pretjerano

trebali baviti nepotrebnim špekulacijama o tome. Puno je važnije imati duhovno otkrivenje o razlogu Isusovog tjelesnog dolaska na svijet, smislu Njegove zastupničke smrti na križu i uskrsnuća od mrtvih. U spisima Novog saveza nigdje nećemo vidjeti Isusovu zapovijed da kršćani trebaju blagdanom obilježavati dan Njegovog rođenja. Crkva opisana u knjizi Djela i poslanicama nije njegovala takav običaj.

Pozabavimo se duhovnim podrijetlom božića. Kao što smo vidjeli, riječ je o drevnom kultu kojem je prišiven kršćanski predznak. Stare civilizacije su slavile sunce kao božanstvo. U Bibliji vidimo da je bog Baal predstavljen kao bog sunca i vatre. Iza njegovog lika krilo se demonsko poglavarstvo koje je od pogana tražilo štovanje, a ujedno se nastojalo nametnuti Izraelcima, kako bi ih uvelo u duhovni blud. Nažalost, Božji narod u Starom savezu u više je navrata pao u zamku miješanja bezbožnih poganskih običaja s ispravnim štovanjem Boga, utemeljenom na Njegovim duhovnim standardima. Sve se to dogodilo unatoč vrlo jasnim upozorenjima izrečenim od Božje strane: *“Nemojte raditi kako se radi u egipatskoj zemlji, gdje ste boravili; niti radite kako se radi u kanaanskoj zemlji kamo vas vodim; NE POVODITE SE ZA NJIHOVIM OBIČAJIMA!”* (18:3) U osmom poglavlju proroka Ezekijela vidimo da su svećenici u Božjem domu licem okrenutim prema istoku štivali sunce. Prorok Ilija suočio se s kompromisnim kraljem Ahabom i njegovom zlom ženom Izabelom, koja je u Izrael uvela Baalovu religiju. Dvoboj na brdu Karmel dokazao je nadmoć živog Boga nad lažnim bogom Baalom. Upravo je vatra, Baalov simbol, bila izabrana kao sredstvo dokazivanja Božje nadmoći nad silama tame.

Najčešća božićna ikonografija u današnjem vremenu jest ukrašeno drvo jelke, ili neko drugo zimzeleno drveće. Prividno, to izgleda bezazleno. Međutim, i taj običaj izravno je povezan sa štovanjem demona koji su se skrivali iza imena božanstava u

drevnim poganskim kulturama. Štovanje svetog drveća seže u daleku prošlost. Stara babilonska bajka govori o zimzelenom drvu izraslom iz mrtvog panja, koji je simbolizirao mrtvog Nimroda. Novo zimzeleno drvo simboliziralo je Nimrodovo oživljavanje kroz Tamuz. Druidi su hrast smatrali svetim drvetom. U starom Rimu to je bila jelka koja se tijekom Saturnalija kitila crvenim bobicama. Za skandinavskog boga Odina vjerovalo se da u božićno doba dijeli posebne darove onima koji dolaze u dodir s njegovim svetim drvetom - jelkom. U najmanje deset biblijskih stihova zeleno drvo je povezano s idolopoklonstvom i štovanjem lažnih bogova (1. Kraljevima 14:23 itd.)

Samo ime tog blagdana vrijeda biblijskog Krista. Riječ božić jest umanjenica, uvredljivog značenja: mali bog. Upravo je to sotonina namjera, svesti uskrslog Krista na božanstvo izrađeno od jeftinog gipsa koje bespomoćno leži u slamnatim jaslama. Imajmo to na umu kad čitamo Petrove riječi u prvoj poslanici, koje opisuju Krista kao Onoga koji je nakon uskrsnuća uzašao na nebo i sjeo s desne Božje strane, prethodno pokorivši sebi anđele, vlasti i sile (3:21,22).

Crkve reformacijske baštine nikad nisu presjekle sve spona s poganskim nasljeđem rimskog katolicizma. Većina njih slavi božić s pripadajućom ikonografijom (drva jelke, adventski vjenčići, ukrasi i dr.) dokazujući tako da su duhovno zaslijepljeni kao i religiozni sustav iz kojeg su u prošlosti navodno izašli. Na postavljeno pitanje: “Zašto slavite božić?”, uglavnom se odgovara iz neznanja: “Taj dan je rođen Krist!” Kao što smo već vidjeli, dvadeset petog prosinca nije rođen biblijski Krist nego demonsko božanstvo - Sol (prema drevnom poganskom vjerovanju). Već taj podatak bi trebao biti dovoljan razlog da se svi koji svetkuju božić pokaju i prestanu sudjelovati u tom bogohulnom blagdanu koji vrijeda biblijskog Krista.

Vremenom se u protestantizmu razvila prava nauka opravdavanja svetkovanja

božića i sličnih poganskih običaja. Oni koji tvrde da su odbacili ljudsku tradiciju grčevito brane i podupiru istu kad trebaju opravdati božićno krivovjerje. Najčešće se pozivaju na nekoliko Pavlovih izjava koje vade iz konteksta svrhe za koju su izrečene. Prva je vezana za pridavanje važnosti određenim danima: *“Jedan, dakako, polaže veću vrijednost na jedan nego na drugi dan, a drugi polaže jednaku vrijednost na svaki dan. Samo neka svatko bude posve uvjeren u svoje mišljenje! Tko pazi na dan, čini to zbog Gospodina ...”* (Rimljanima 14:5,6) U kontekstu opravdavanja svetkovanja božića, ovo poglavlje se tumači ovako: “Apostol kaže da kršćani Novog saveza mogu svetkovati božić, dokle god to čine zbog Gospodina i čvrsto su uvjereni u svoje mišljenje!”

Dani koje Pavao spominje nemaju nikakve veze s poganskim blagdanima koji su se vremenom kristijanizirali. Ovo je njegova reakcija na neke nesuglasice oko važnosti pojedinih dana i uloge prehrane koje su se pojavile među vjernicima u tamošnjoj crkvi. Kao što smo već vidjeli, Bog u Starom savezu nije dopuštao da se Njegov narod miješa s kulturom i religioznim običajima poganskih naroda. Svako takvo bogoštovlje nije bilo prihvaćeno od Njegove strane, nego oštro osuđivano, s jasnim pozivom na odbacivanje istog. Isti standard vrijedi i U Novom savezu. Niti danas nije dopušteno miješati nesveto sa svetim i sve to zamotati u otrcanu crkvenu floskulu: “To činimo zbog Gospodina!” Nemojmo se zavaravati! On prihvaća isključivo štovanje u Duhu i istini (Ivan 4:23,24). Svetkovanje božića nije u Božjem Duhu, nego u duhu demonske sile koja stoji iza kulta boga sunca. Nije ni u istini Pisma!

Pavao je izrekao još jedno upozorenje vjernicima Novog saveza podsjećajući ih na primjer starih Izraelaca. U desetom poglavlju Prve poslanice Korinćanima vidimo da su oni stalno činili četiri grijeha zbog kojih su bili kažnjavani od Božje strane, a mnoge od njih to je i trajno izbacilo iz Božje volje.

Idolopoklonstvo, bludnost (misli se prvenstveno na duhovni blud), izazivanje Gospodina i mrmljanje jesu grijesi kojih se moraju čuvati i vjernici Novog saveza. Svetkovanje božića sa sigurnošću možemo smjestiti u područje idolopoklonstva i duhovnog bluda. Obrazac padanja u sotoninu zamku isti je kao i kod Izraelaca u Starom savezu. Ikonografija poganske religije miješa se sa Božjim standardom ili određenim biblijskim događajem. Apostol kaže da je to sve zapisano nama za opomenu. Shvaćamo li ju ozbiljno? Pavao je upozorio Galaćane: *“A, sada, kad ste odabrali Boga - još bolje: kada je on vas odabrao, kako se obraćate bijednim i nemoćnim silama svijeta kojima hoćete opet i ponovo biti robovi? BRIŽNO SLAVITE ODREĐENE DANE, MJESECE, VREMENA I GODINE. BOJIM SE ZA VAS DA SE NISAM MOŽDA UZALUD MUČIO.”* (Galaćanima 4:9,10) Ove Pavlove riječi izgovorene su u kontekstu nedvosmislenog Božjeg zahtjeva za trajnim raskidom sa svakim oblikom svjetovne religije (slavljenje dana, mjeseca, vremena i godina) i ne vraćanjem na staro stanje, u osmom stihu opisano kao *“robovanje bogovima koji po naravi nisu bogovi”*.

Ovo su sljedeće Pavlove riječi koje se upotrebljavaju u obrani svetkovanja božića: *“Prema tome, neka vas nitko ne osuđuje zbog jela i pića, ili zbog godišnjih blagdana, ili mladača, ili subota. To je samo sjena stvarnosti koja je imala doći, a stvarnost je Krist.”* (Kološanima 2:16,17) Očigledno je da se u Kolosu pojavio problem karakterističan za prvo vrijeme Crkve, a ponegdje je prisutan i danas. Židovski obraćenici ponekad su vršili neopravdani pritisak na obraćenike poganskog podrijetla, da se moraju pridržavati zakonskih pravila koja su bila dio njihovog bogoštovlja u Starom savezu. Zato Pavao spominje svetkovanje subote, mladača, propise u vezi jela i pića, kao i održavanje godišnjih blagdana. Riječ je o blagdanima čije svetkovanje je Bog zapovjedio Izraelskom narodu (Pasha, Blagdan beskvasnih kruhova, Pedesetnica, Blagdan berbe (Sjenica), Dan

pomirenja, Blagdan trublja), a a nikako ne može biti protumačeno kao dopuštenje svetkovanja poganskih običaja koji su kristijanizirani. Takva i slična učenja opasna su krivovjerja. Sjena stvarnosti koju Pavao spominje predstavlja cjelokupni sustav Zakona koji je ispunio svrhu i doveo nas do konačne stvarnosti - Krista (Hebrejima 9:23).

Može li se svetkovanje božića staviti u istu ravan s prehrambenim problemom koji se pojavio u Korintu? Naime, u tom gradu većina mesa koje se moglo nabaviti na tržnici bilo je žrtvovano lažnim bogovima koje je mjesno stanovništvo štovalo po okolnim hramovima. Vjernici su se zbog toga našli u nezgodnom položaju. Savjest im je bila uznemirena i upitali su Pavla za duhovni savjet. On im je odgovorio da na tržnici slobodno kupuju meso, ali da ne ispituju prodavače je li meso prethodno žrtvovano idolima (1. Korinćanima 10:25). Drugi savjet dao im je u vezi okolnosti kad ih nevjernici pozovu za stol i ponude im meso. Kao i u prethodnom slučaju, rekao im je da ništa ne ispituju. Naveo im je i treću mogućnost, kad bi im nevjernici jasno stavili do znanja da je meso žrtvovano idolima. Tada im je Pavao rekao da ne jedu to meso, ali ne zbog svoje savjesti, nego drugih. Svetkovanje božića nema nikakve dodirne točke s hranom žrtvovanom idolima. Hrana je neophodna za život i ne trebamo opterećivati savjest nepotrebnim pitanjima o njezinom podrijetlu i slično. Uzimamo je po vjeri, znajući da će nam biti na blagoslov (1. Timoteju 4:4,5). No, sasvim je nešto drugo svjesno obilježavati blagdan za kojeg znamo kakvo mu je duhovno podrijetlo.

Proučimo li cjelokupno Pavlovo učenje o mesu žrtvovanom idolima vidjet ćemo da on ni u kojem slučaju ne dopušta vjernicima njegovu konzumaciju. Izuzetak je gore spomenuti slučaj, kad vjernik ne zna porijeklo mesa. U tom slučaju izuzet je odgovornosti. U osamnaestom stihu desetog poglavlja Prve poslanice Korinćanima, apostol kaže da su ljudi koji svjesno jedu takvo meso u zajednici sa žrtvenikom. U

dvadesetom stihu vidimo da ono što pagani žrtvuju, ne žrtvuju Bogu nego demonima. Ako ova ocjena vrijedi za meso, koliko je više primjenjiva za religiozni blagdan koji proizlazi iz poganske religije. On je bez obzira na provedenu kristijanizaciju žrtva prinesena demonima, a nikako ne Gospodinu, kako to naivno misle zavedeni pripadnici crkava reformacijske baštine.

Postoji nešto gore u Božjim očima od samog svetkovanja ovakvih i sličnih blagdana. To su lažna učenja koja to opravdavaju i potiču ljude da takvo što čine. Vrlo je čest prigovor da su upozorenja o nemiješanju Božjeg naroda s poganskim religijama vrijedila samo za Stari savez. Kao što smo već vidjeli, takve tvrdnje su opasna podvala, hereza najgore vrste. Konačni sud o ovom predmetu iznosi autoritet svih autoriteta - Gospodin Isus Krist. Svaki kršćanin bi trebao s vremena na vrijeme pročitati Njegova upozorenja sedmorim crkvama u knjizi Otkrivenja, a to znači i svima nama. To je najaktualnija riječ koju možemo čuti!

Pogledajmo Kristovu zamjerku koju je čula crkva u Pergamu: *“Ali, imam štošta protiv tebe; imaš tamo pristaša Balamove nauke, koji je naučio Balaka da zavede Izraelove sinove da jedu od mesa žrtvovanog idolima i da bludno griješe.”* (2:14) Izraelci su se upustili u blud s Moapkama. One su ih pozvale na žrtvovanje svojim bogovima. U izvještaju vidimo da su sudjelovali u njihovim gozbama i klanjali se njihovim bogovima (Brojevi 25:1,2). U trideset prvom poglavlju vidimo da je Bileam nagovorio Midjanke da zavedu Izraelce i navedu ih na neposlušnost Bogu (16). Duh Balamove nauke djeluje i u današnjoj crkvi. Isus spominje njene sljedbenike, ali i propovjednike. Oni slijede već viđen obrazac miješanja nesvetog sa svetim. Njima je prihvatljivo kristijanizirati blagdan lažnog boga, preuzeti ikonografiju i smisliti pregršt opravdanja takvog heretičkog djelovanja. Gospodin nema, niti će imati trunke razumijevanja za takvo što. On poručuje:

“Obrati se! Ako li ne, doći ću uskoro k tebi, i borit ću se protiv njih mačem svojih usta.” (15,16)

Isto upozorenje vidimo u poruci crkvi u Tijatiri: *“Ali, imam protiv tebe to što podnosiš Jezabelu, ženu koja samu sebe naziva proročicom i koja zavodi moje sluge učeći ih da griješe bludno i da jedu meso žrtvovano idolima.” (20)* Blud koji Isus spominje nije toliko tjelesne koliko duhovne naravi. Jezabela je u Izrael uvela štovanje lažnog boga Baala, upravo onog iz čijeg se kulta razvio božić. Njezin zavodnički duh također djeluje i u današnjoj crkvi, prikazujući božić (između ostalog) kao nešto prihvatljivo Bogu. Kao i u slučaju Balamove nauke, tako i ovdje Isus ne ostavlja dva izbora ljudima koji su pod utjecajem ovog zavodničkog duha. Njegova poruka je jasna: *“Pazite! Bacit ću je na bolesničku postelju, a njezine bludne ortake u veliku nevolju, ako se ne okane njezinih djela.” (22)*

Sloboda u Kristu jest biblijska kategorija na koju se pobornici svetkovanja božića također vole pozivati. Svjesno zanemaruju sve dokaze koji jasno ukazuju na djelovanje antikristovog duha u svetkovanju božića. Tako na najgrublji način zloupotrebljavaju tu slobodu, dokazujući da ustvari niti nemaju njezino ispravno duhovno razumijevanje. Ona u Božjoj volji nije dopuštenje za grijeh, sredstvo opravdavanja raznoraznih kompromisa, ili košara u koju će ljudi natrpati sve ono što trebaju odbaciti, ali ne žele iz bilo kojeg razloga. Njihova percepcija duhovnosti ne temelji se na razlikovanju istine od laži, svjetla od tame, dobra od zla, pravednosti od nepravednosti ili čistog od nečistog. Sve dosad spomenuto je temeljni uzrok pojave dvostrukih standarda koji se pojavljuju pri vrednovanju istih djela kod različitih vjerskih skupina. Idolopoklonstvo i mnogoboštvo rimokatoličke crkve od strane protestanata naziva se pravim imenom. S druge strane, svetkovanje najvećeg blagdana te iste crkve naziva se pitanjem savjesti, slobodom u Kristu i dr. To je licemjerstvo bez presedana! Dakako, ovo vrijedi pod

uvjetom da sudjelujemo u spomenutom. Zato pred Bogom ne vrijede ova i slična opravdanja: *“Crkva nam je ukrašena adventskim vjenčićima, ali mi ne slavimo božić - to je samo ukras! Ja sam protiv svetkovanja božića, iako pripadam crkvi koja ga slavi! Nema veze što pjevači našeg crkvenog zbora nose kape djeda Mraza i javno pjevaju božićne pjesme!”*

Uskrs je drugi rimokatolički blagdan poganskog podrijetla koji se slavi u crkvama reformacijske baštine. Odmah treba naglasiti da Kristovo uskrsnuće od mrtvih niti na jednom mjestu u Novom savezu nije spomenuto u blagdanskome kontekstu. Prva zabluda vezana uz uskršnje blagdane odnosi se na dan Isusove smrti na križu. Prema katoličkom vjerovanju to je bio petak, iako pomno biblijsko ispitivanje pokazuje da je Isus razapet u srijedu poslijepodne, dan prije pashalnog sabata koji je padao u četvrtak. U grobu je prema vlastitim riječima morao provesti točno tri dana i tri noći - sedamdeset dva sata (Matej 12:38-42). To znači da se uskrsnuće dogodilo u subotu poslijepodne, a ne u nedjelju ujutro kako uči ljudska tradicija. Ako je Isus umro na križu u petak, a uskrsnuo u nedjelju ujutro, tada u grobu nije proboravio tri dana i noći. Takvo što je nemoguće, zato što Bog u tom slučaju ne bi bio vjeran svojoj riječi.

Poganska božica Aštarta slavila se kao božica jutarnjeg svjetla i proljeća. Jaje je bilo sveti simbol Babilonaca koji su vjerovali u legendu o jajetu koje je palo s neba u rijeku Eufrat. Iz njega se prema mitu izlegla božica Aštarta. Proljetni mjesec travanj idealno se uklopio u miješanje poganskih utjecaja, zato što se Isusovo uskrsnuće dogodilo negdje između ožujka i travnja. Kao i božić, tako i blagdan uskrsa nije ništa drugo nego drevni poganski kult prekriven kršćanskim plaštem.

Ugledajmo se u Pavlove riječi: *“I nemojte biti sudionici u besplodnim djelima tame, već ih radije razotkrivajte!” (Efežanima 5:11)* On i ostali apostoli nisu slavili blagdane ljudske tradicije koji su protivni istini i duhu

Božje riječi. Ovdje valja naglasiti da se to ne odnosi na blagdane čije svetkovanje je Bog zapovjedio Izraelcima u Starom savezu (Pasha, blagdan Beskvasnih kruhova, blagdan Posvećenja, blagdan Sjenica, Pedesetnica). U knjizi Otkrivenja vidimo Božji poziv na izlazak iz religioznog sustava babilonske religije čiji duh je prisutan u rimokatoličkoj crkvi, ali i svim crkvama reformacijske baštine koje se nalaze pod njegovim zavodničkim utjecajem: *“Izadite iz nje, moj narode, da ne postanete sudionicima njezinih grijeha i da ne dijelite njezinih zala.”* (18:4) Dvoji li još netko o duhovnoj pozadini te religije i njezinih religioznih blagdana neka pogleda drugi stih ovog poglavlja: *“Pao je, pao je veliki Babilon i postao boravištem demona i skloništem svih nečistih duhova, skloništem svih nečistih ptica, skloništem svih nečistih i odurnih životinja ...”*

Mi smo pozvani nasljedovati Pavla i ostale svijetle vjerske primjere, želimo li da Kristovo uskrsnuće od mrtvih bude temeljna vrijednost i okosnica naše vjere (1. Korinćanima 15:57) i pobjednička sila u životu (Efežanima 1:19). Ostanemo li u božićnoj i uskršnjoj blagdanskoj tradiciji, učenje o sili uskrsnuća i pobjedničkom vjerskom životu u Kristu za nas će biti i ostati samo mrtvo slovo na papiru.